

Mayıs
Sayı:

1990

Tarihli

Resmi

Gazete
20508

BİRİCİ **Genel Hükümler**

BÖLÜM

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele cümlesinden olarak; bu kanunda sayılanların mal bildiriminde bulunmalarını, bildirimlerin yenilenmesini, mal edinmelerin denetimiyle, haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma halinde uygulanacak hükümleri, bu Kanunda belirlenen suçlarla bazı suçlardan dolayı kamu görevlileri ve suç ortakları hakkında takip ve muhakeme usulünü düzenlemektedir.

Mal

bildiriminde

bulunacaklar

Madde 2 - a) Her türlü seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ve dışardan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri, (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç)

b) Noterler,

c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları,

d) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda. kamu iktisadi teşebbüsleri (iktisadî devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri,

e) (Mülga: 24.61995-KHK-557/21 md.)

f) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönelim kurulu üyeleri ve genel müdürleri, yeminli malî müşavirler, kama yararına sayılan demek yönetici ve deneticileri,

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları,

Mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Özel Kanunlarına göre mal bildiriminde bulunmak zorunda olanlar da bu Kanun hükümlerine tabidir.

Hediye

Madde 3 - Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücamele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzel kişiliklerinden, Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzel kişi veya kuruluştan; aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıktan tarihten itibaren bir ay içinde kendi kurumlarına teslim etmek zorundadırlar. Ancak, yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir. Hediyelerin bedellerinin tespiti çıkarılacak yönetmeliğe göre Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılır.

Haksız**mal****edinme**

Madde 4 - Kanuna veya genel ahlaka uygun olarak sağlandığı ispat edilmeyen mallar veya ilgilinin sosyal yaşantısı bakımından geliriyle uygun olduğu kabul edilemeyecek harcamalar şeklinde ortaya çıkan artışlar, bu Kanunun uygulanmasında haksız mal edinme sayılır.

iKiNCi**BÖLÜM****Mal Bildirimleri****Bildirimlerin****konusu**

Madde 5 - Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz mallan ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, Ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derecede Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder.

Madde**6****-****Mal****Bildirimlerinin;**

- Bu Kanun kapsamındaki göreve atanmada, göreve giriş için gerekli belgelerle,
 - Bakanlar Kurulu Üyeliğine atanmalarda, atamayı izleyen bir ay içinde,
 - Seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde,
 - Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde.
 - Yönetim ve denetim kurulu üyelikleri ile komisyon Üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde,
 - Görevin sona ermesi halinde, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde,
 - Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen bir ay içinde,
- Verilmesi zorunludur.

(a) Bende yazılı bildirim verilmedikçe göreve atama yapılamaz.

Bildirimlerin**Yenilenmesi**

Madde 7- Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar mal bildirimlerini yenilemelerinin gerektiği, Ek:

Madde 1- 10.08.1990.tarihli ve 90/748 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ayrıca Müsteşarlar, merkez teşkilatları ile varsa bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli her düzeydeki kamu personelinin mal bildirimlerinin verilmesi, verilen mal bildirimlerine ilişkin olarak 18 nci madde uyarınca gerekli inceleme ve karşılaştırmaların yapılmasını sağlamak ve bu çerçevede yapılacak çalışmalar sonucunda, gerekli görülen hallerde personelin mal bildirimleri hakkında ilgili denetim birimlerince inceleme yapılması için girişimde bulunmak veya konuyu Cumhuriyet başsavcılıklarına bildirmekle görevli ve sorumludur."

Bildirimlerin**verileceği****merciler**

Madde 8 - Bildirimlerin verileceği merciler şunlardır:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Bakanlar Kurulu Üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı,
- Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personel için özlük işleriyle ilgili sicil ve belge

- raporlarının bulunduğu makam veya merci,
c) Kurum, teşebbüs, teşekkül ve kuruluşların Genel Müdürleri, yönetim ve denetim kumlu için ilgili Bakanlık,
d) Yüksek mahkemelerin daire başkanı ve üyeleri için mahkemenin başkanı,
e) Noterler için Adalet Bakanlığı,
f) Diğer kurum ve kuruluşların memur ve hizmetlileri için atamaya yetkili makam veya merci,
g) Türk Hava Kurumu ile Türkiye Kızılay Demeğinde görev alanlar için kurum ve dernek genel başkanlığı,
h) (Mülga: 24.6.1995-KHK-557/21 md.)
i) Görevlerinden ayrılanlar için bu görevlerinde iken bildirimlerini vermeleri gereken makam veya mercii,
j) Siyasî parti genel başkanları için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı,
k) Kooperatifler ve birliklerin başkanları, yönetim kurulu Üyeleri ve genel müdürleri için kooperatiflerin ve birliklerin denetimlerinin yapıldığı kuruluşlar.
I) Yeminli malî müşavirler için Maliye ve Gümrük Bakanlığı,
II) Türk Hava Kurumunun, Türkiye Kızılay Derneğinin ve Kamu yararına sayılan derneklerin genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri için içişleri Bakanlığı, bunların şube başkanları için bulundukları U Valilikleri,
I) İl Genel Meclisi Üyeleri için Valiler. Belediye Meclis Üyeleri için Belediye Başkanları. Belediye Başkanları için içişleri Bakanlığı,
m) Mal bildirimini verecek son merciler için. kendi kuruluşlarının özlük işleri ile ilgili makam veya mercii,
n) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları buldukları yer en büyük mülkî amirliği
o) Vakıfların idare organlarında görev alanlar için Vakıflar Genel Müdürlüğü, Görevleri sebebiyle birden fazla mal bildiriminde bulunması gerekenler asli görevlerinden dolayı bir tek mal bildiriminde bulunurlar.

Bildirimlerin

gizliliği

Madde 9 - Mal bildirimleri, özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirimde bulunanın özel dosyasında saklanır. Bildirimlerin içeriği hakkında. 20 nci madde hükmü dışında hiçbir şekilde açıklama yapılamaz ve bilgi verilemez. Ayrıca mal bildirimlerindeki bilgiler ve kayıtlar esas alınarak içeriği hakkında yayında bulunulamaz

5176 sayılı kanunun 8 maddesiyle eklenmiştir.

19.4.1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ancak, Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ

BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Madde 10 - 6 ncı maddede belirtilen sürelerde mal bildiriminde bulunmayana bildirimlerin verileceği mercilerce ihtarla bulunulur. ihtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayana üç aya kadar hapis cezası verilir.

Soruşturma ile ilgili olarak verilen süre zarfında mal bildiriminde bulunmayana üç aydan bir 1 yıla kadar hapis cezası verilir.

Gerçeğe

aykırı

açıklama

Madde 11 - Mal bildiriminin muhtevası hakkında 9 uncu maddeye aykırı davranan üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu fiilin basın yoluyla işlenmesi halinde verilecek ceza yan oranında artırılır.

Gerçeğe aykırı bildirimde bulunma

Madde 12 - Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme

Madde 13 - Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde haksız mal edinene üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Haksız edinilen malı kaçıran veya gizleyene de aynı ceza verilir.

Zoralmı

Madde 14 - Haksız edinilmiş olan malların zoralmına hükmolunur. Bu malların elde edilememesi veya bir malın tümünün haksız mal edinme konusu teşkil etmemesi sebepleri ile zoralmına mümkün olmadığı hallerde haksız edinilen değere eşit bedelinin hazineye ödenmesine karar verilir. Bu bedel. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre tahsil olunur.

Kamu

hizmetlerinden

yasaklanma

Madde 15 - Bu Kanunun 11 ve 12 nci maddeler hükümleri ile cezalandırılanlara ceza süresi kadar; 13 üncü madde hükmüne göre cezalandırılanlara müebbeten kamu hizmetlerinden saklanma cezası hükmolunur.

Tecil, paraya çevirme ve ön ödeme yasağı

Madde 16 - Bu bölümde yazılı olan cezalar 10 uncu maddenin birinci fıkran hariç tecil edilemez, şahsî hürriyeti bağlayıcı olanlar para veya tedbire çevrilemez, failleri hakkında Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi hükümleri uygulanamaz.

DÖRDÜNCÜ

BÖLÜM

Bu Kanunda Yazılı Suçlar ile Bazı Suçlardan Dolayı Soruşturma Usulü Soruşturma

Madde 17 - Bu Kanunda yazılı suçlarla, irtikâp, rüşvet, ihtilas ve zimmete para geçirme, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmekten tanık olanlar hakkında Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümleri uygulanmaz.

Yakandaki fıkra hükmü müşteşarlar valiler ve kaymakamlar hakkında uygulanamaz. Görevleri veya sıfatları sebebi ile özel soruşturma ve kovuşturma usulüne tâbi olan sanıklarla ilgili kanun hükümleri saklıdır.

Suçun

İhbarı

Madde 18 - Yukarıdaki maddede yazılı suçlara ilişkin ihbarlar doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına yapılır, İhbar üzerine derhal bir ihbar tutanağı düzenlenir ve bir örneği muhbire verilir. Acele ve gecikmesinde salanca umulan hallerde tutanak düzenlenmesi sonraya bırakılabilir. Muhbirlerin kimlikleri, rızaları olmadıkça açıklanmaz, ihbar asılsız çıktığından aleyhine takibat yapılanın istemi üzerine muhbirin kimliği açıklanır. Bu suçlamalardan dolayı müfettiş ve muhakkikler de soruşturma neticesinde delil veya emare elde ettikleri takdirde, işi yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi ederler. Cumhuriyet Başsavcılığı müfettiş ve muhakkikler tarafından kendisine tevdiine lüzum görülmediği halde dahi evrakın taalluk ettiği iş hakkında soruşturma yapmak üzere gerekçe göstererek evrakı ait olduğu merciden isteyebilir. 17 inci maddede yazılı suçlardan dolayı delil veya emare elde eden müfettiş veya muhakkikler durumu yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi etmedikleri takdirde bunlar hakkında da yapılacak takibattan dolayı Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümleri uygulanmaz. İhbar konusu müsnet suç hakkında dava açılıncaya kadar bilgi vermek ve yayın yapmak yataktır.

Soruşturma usulü

Madde 19-Cumhuriyet Savcısı 17 nci maddede yazılı suçların işlendiğini öğrendiğinde sanıklar hakkında doğrudan doğruya ve bizzat soruşturmaya başlamakla beraber durumu atamaya yetkili amirine veya 8 inci maddede sayılan mercilere bildirir.

Cumhuriyet Savcısı soruşturmaya başladığında ihbarı doğrulayan emareler bulunduğu takdirde sanıktan haksız edinilen malın kaçırıldığı yolunda delil ve emare elde edildiği takdirde sanığın ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ile gelini ve damadından mal bildiriminde bulunmalarını ister. Bu istemin sanığa ve diğer ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde Cumhuriyet Savcısına mal bildirimini verilmesi zorunludur. Soruşturmanın müfettiş veya muhakkik tarafından yapılması halinde müfettiş veya muhakkik de sanıktan ve yukarıda sayılan ilgililerden mal bildirimini isteminde bulunurlar. Bu istemin sanık ve ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde müfettiş veya muhakkike mal bildirimini verilmesi keza zorunludur.

Cumhuriyet savcısı, kamu davası açılmadan önce haksız edinildiği yolunda delil veya emare elde edilen para veya mal ile ilgili tedbirin alınmasını görevli mahkemeden veya para veya malın bulunduğu yer hukuk mahkemesinden isteyebilir.

Bilgi

verme

zorunluluğu

Madde 20 - özel Kanunlarında aksine bir hüküm mevcut olsa bile ilgili kişiler özel veya kamu kuruluşları bu Kanuna göre soruşturma ve kovuşturmaya yetkili kişi ve mercilerce istenen bilgileri eksiksiz vermek zorundadır. Aksine davranan kişiler hakkında üç aydan ata aya kadar hapis cezası verilir.

Asker kişilerin soruşturması
Madde 21 - Bu Kanunda yazılı suçların asker kişiler tarafından işlenmesi halinde soruşturmaları askerî savcılar tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.

BEŞİNCİ **Çeşitli Hükümler**

BÖLÜM

Yönetmelik

Madde 22 - Mal bildiriminin şekli, düzenleniş biçimi, sayısı, neleri kapsayacağı ve merciine nasıl ulaştırılacağı hususları ile Kanunun uygulanması bakımından gerekli görülecek diğer konular. Kanunun yayımını izleyen altı ay içinde Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir ve bu yönetmelik Resmî Gazete' de yayımlanır.

Kaldırılan

hükümler

Madde 23-9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kamu Görevlileri ile ilgili Mal Bildirim Kanunu ile bu Kanunun yürürlükten kaldırdığı Kanunlar ve 15.5.1930 tarih ve 1609 sayılı Baz Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kana yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir ay içinde 2 nci maddede sayılanlar mal bildiriminde bulunurlar.

Mal bildiriminde bulunmayan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında üçüncü bölümdeki ceza hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlardan 22 nci maddeye müstenide çıkartılacak yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kanuna göre hazırlanan beyannamenin alınmasına devam olunur.

Geçici Madde 3 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunla kapsama yer alınan suçlardan dolayı, Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümlerine gön kesinleşmiş lüzumu muhakeme veya meni muhakeme karartan hariç, yapılan tahkikat evrakı ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına gereği için tevdi olunur.

Yürürlük

Madde 24 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür